

بود؛ این مذاکرات و روابط که حول پرونده هسته‌ای ایران صورت گرفت؛ با پیشرفتی در مذاکرات مواجه نشد اما دوقطبی موافقان و مخالفان مذاکره شکل گرفت، به‌ویژه آن زمان که سعید جلیلی رئیس تیم مذاکره‌کننده از سال ۸۶ تا ۹۲ بود و مذاکرات بدون دستاوردی، ایران را به ذیل فصل هفتم منشور کشاندو پس از آن در دولت حسن روحانی، مذاکرات با تائمندی تیم مذاکره‌کننده ایرانی به ریاست جواد ظریف موفق به نجات ایران از این تهدید شد و روابط ایران با غرب و آمریکا تغییر پیدا کرد. البته جریان تندرو که در آن زمان در مجلس اصولگرا می‌تاخت، در مقابله با این مذاکرات تمام تلاش‌اش را کرد. از جمله این چهره‌ها روح‌الله حسینیان بود که به‌همراه حمید رسائی از مخالفان اصلی توافق هسته‌ای ایران با غرب محسوب می‌شدند. چنانچه حسینیان خطاب به علی‌اکبر صالحی در صحن علنی مجلس گفت: «اگر برجام رأی بی‌آورد شما را اعدام کرده و در رأ‌کتور اراک دفن می‌کنیم و رویتان سیمان می‌ریزیم.» البته که برجام در همین مجلس نهم به همت رئیس مجلس وقت علی‌لاریجانی از چهره‌های شاخص اصولگرا به‌تصویب رسید.

پس از آن در همه روزهای پس از توافق برجام این جریان تندرو در داخل به آن و همه کسانی که موجب شکل‌گیری و تصویب برجام شدند حمله کردند؛ ورق زدن روزنامه کیهان آن زمان و مطالعه مطالب مندرج در آن خط و مشی مخالفان مذاکره را نشان می‌دهد و پس از آن هم زمانی که دونالد ترامپ از آن خارج شد و ایران با شروع وضعیت سخت دیگری روبه‌رو شد این جریان به نظر می‌رسد برای این ناکامی جشن گرفتند. پس از آن هم در همه سال‌های پایانی ریاست‌جمهوری روحانی که بحث احیای برجام بود، این مخالفان مذاکره به قوت تاختند و علیه آن سخن گفتند. در دوران پس از روحانی و ریاست‌جمهوری رئیسی هم که عملاً کار دست همین جریان افتاد و اگر چه در تلاش بودند برجام را دوباره احیا کنند اما کار با علی‌باقری‌کنی از نزدیکان سعید جلیلی که همه‌سال‌های پس از ناکامی در انتخابات ۱۳۹۲ و تشکیل دولت در سایه‌اش، او و اطرافیانش در نقش مخالف مذاکرات و ارتباط با غرب بودند، به‌نتیجه‌رسید.

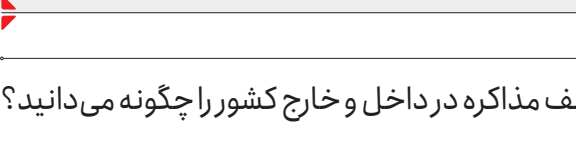
▼ مذاکرات در دولت پزشکیان

حالا همین جریان تندرو که شاید بخش عمده آن را در تشکیل‌های اصولگرای سنتی از جمله مولفه و پایداری و انشعابات آن از جمله شران‌می‌بینیم؛ در همه روزهای پس از زوری کار آمدن مسعودپزشکیان به عنوان رئیس جمهور کشور با ادعای اینکه در برجام امثال حسن روحانی و جواد ظریف خیانت کرده‌اند؛ مخالفت‌شان با مذاکره با آمریکا را بوق و کرنا کرده‌اند. موضوع مذاکرات هم در رقابت‌های انتخاباتی اخیر از جمله موضوعات مورد بحث بود که چهره‌هایی مانند جلیلی و هم‌فکرانش

روزنامه‌نگار اصولگرا در کانال تلگرامی‌اش نوشته است: «آنچه به عنوان مذاکرات از شنبه با آمریکا شروع می‌شود تصمیم یکپارچه نظام جمهوری اسلامی است. حتی برای پاسخ به نامه ترامپ چندین جلسه کارشناسی در حوزه‌های مختلف برگزار شد. بنابراین روند را دستمایه مسائل جناحی و سیاسی و کج‌فهمی کردن فقط موجب تحلیل و تعدیل قدرت و انرژی داخلی در مواجهه با احتمالات بعدی است.بعداً خواهم نوشت که ابتدا رهبری در فضای عمومی راهبرد تعدیل وتنظیم دشمن‌راپیش برد و سپس نظام جامع‌الاطراف و هوشمندانه‌ورود کرد. کاریکانوری تحلیل‌کنیم.» این تغییر رویه تا آنجا در این روزها به چشم می‌خورد که حتی حسین شریعتمداری که با روزنامه‌اش همواره پرچمدار مقابله با مذاکره با غرب در دولت‌های غیراصولگرا بوده است، در یادداشتی نوشته است: «مذاکره غیرمستقیم با آمریکا» بیرون و خارج از اشراف و اطلاع حضرت آقا صورت نمی‌پذیرد؛ اگر ایشان مذاکره روز شنبه را با نظر خویش در تناقض می‌دیدند، این تغییر نظر احتمالی و علت آن را مطرح می‌فرمودند... «مذاکرات غیرمستقیم با آمریکا» از یک‌سو تحقیر آمریکا و ترامپ است که او را شایسته مذاکره مستقیم ندانسته‌ایم و از سوی دیگر، به قول آقای عراقچی، وزیر محترم امور خار چه کشورمان با هدف آزمون آمریکا صورت می‌پذیرد. بنابراین اگر ترامپ بر خواسته‌های باج‌خواهانه خود تاکید داشته باشد و به شرایط ایران تن ندهد، مذاکرات ادامه نخواهد یافت. نیم‌نگاهی به اظهارات این روزهای ترامپ و مقامات آمریکایی درباره مذاکرات غیرمستقیم به وضوح از عصبانیت ناشی از این تحقیر حکایت می‌کند... و البته شواهد موجود و تجربیات قبلی، این احتمال را قوت می‌بخشد که آمریکا بر همان خوی پلید خود باقی می‌ماند و به‌طور طبیعی، ایران نیز از شرایط خود دست نمی‌کشد.» اگر چه طی همین روزهای اخیر از سوی چهره‌هایی مانند امیرحسین ثابتی که از تندروهای مجلس است درباره مذاکرات گفته شده است: «مذاکره با آمریکایعنی سرکار گذاشتن مردم؛ چه مستقیم و چه غیرمستقیم.» اما به نظر می‌رسد این جریان به شکلی با واکنشی که نسبت به کیهان صورت گرفته شمشیرش را فلخالعلاف کرده است. چنانچه رسایی در جلسه اخیرمجلس گفت: «با توجه به اینکه ما الان مذاکرات غیرمستقیمی داریم و این مذاکرات در جریان است، نباید از درون کشور پیام ضعف مخابره شود یا ما محدود شویم یا مفرهایی که در مواقع اضطراری به کار می‌آید، بسته شود.»

البته اینکه در ادامه این تندروها چه رفتاری را در پیش می‌گیرند و حاکمیت چه رفتاری با آنها خواهد داشت؛ مشخص نیست و در این زمینه هم‌میهن‌گفت‌وگوهایی بافیض‌الله عرب‌سرخی، فعال سیاسی اصلاح‌طلب، محمدمهاجری، فعال سیاسی اصولگرای میانه‌رو و حسین کنعانی‌مقدم، دبیر حزب سبز در زمینه مذاکرات ایران و غرب داشته است که در ادامه می‌آید.

پیش‌بینی‌تان درباره مذاکره شنبه چیست؟ و در صورت ادامه یافتن، مواجهه تندروهای مخالف مذاکره در داخل و خارج کشور را چگونه می‌دانید؟

است، همه باید همدل و همراه و یکصدا باشند تا دشمن بفهمد که در داخل وحدت و انسجام وجوددارد. اختلافات را باید کنار گذاشت و یکصدا و با یک هدف باید از مذاکره‌کنندگان حمایت کرد. همینطور که قبلاً هم رهبری از مذاکره‌کنندگان حمایت کرده بود و این حمایت می‌تواند پشتوانه خوبی باشد. نباید بگذاریم دشمن به خاطر اختلافات داخلی طمع کند. به نظر می‌آید شرایط حساسی داریم، تعیین‌کننده است و باید رقابت‌های سیاسی و داخلی را کنار گذاشت و یکدل و هم‌بازن بود. اما درباره غربی‌ها هم قطعاً با توجه‌به دکنترین دفاعی و امنیتی‌ما، آمریکایی‌ها کوچکترین خطایی‌کنند، ما اولین کاری که خواهیم کرد بیشترین موشک‌هایمان را مستقیماً به سمت اسرائیل شلیک خواهیم کرد چون اسرائیل نیروی نیابتی آمریکا در منطقه است و بعد پایگاه‌های آمریکا در منطقه هدف قرار خواهند گرفت. بعد ممکن است پایگاه‌های مشترک آمریکا و انگلیس در جزایر دیه‌گو گارسیا مورد هدف موشک‌های بالستیک‌ما قرار بگیرد. این داستانی که ترامپ می‌گوید که «با جنگ یا صلح»، یک منطقی‌بزیدی است که یزیدبه امام حسین می‌گفت یا بیعت کن یا آماده جنگ باش. ما فرهنگ‌مان عاشورایی است و هیهات من‌الذله شعارمکتبی ماست و قطعاً اگر آمریکا دست از پا خطا کند، جرقه‌ای در یک انبشار باروتی خواهد بود که ممکن است جنگ جهانی سوم را ایجاد کند.

فیض‌الله عرب‌سرخی:

جریانات تندرو تمام

فشارشان را وارد

می‌کنند، تا احیاناً،

حرف‌هایی که مربوط

به گذشته است را

به نام دیدگاه‌های

امروز نظام جمهوری

اسلامی عرضه‌کنند

و جمهوری اسلامی

را از ورود به مذاکره

دور کنند

ورود خواهند کرد و انتقاد می‌کنند. اتفاقاً وقتی عده‌ای در داخل کشور منتقد باشند دست تیم مذاکره‌و اپر می‌کند و نباید جلوی انتقاد را گرفت اما نباید انتظار داشت هرآنچه می‌خواهند در مذاکره محقق شود. مخالفان مذاکره در مجموع سه گروه هستند که یکی لابی صهیونیست‌ها است که همیشه مخالف مذاکره با ایران است که منجر به انجام هرگونه فعلیبتی توسط ایران شود. دومین گروه براندازان و اپوزیسیون و براندازها هستند که به دلیل اینکه توافق به عمر بیشتر جمهوری اسلامی منجر شود مخالف هستند و گروه دیگر در داخل ایران هستند که فهم سیاسی آنها بیشتر از اینها نیست.

حسین کنعانی‌مقدم: به نظر می‌رسد فقط چارچوب‌های مذاکرات احتمال دارد در این ملاقات مطرح شود تا دو طرف بفهمند که راجع به چیزی و برای چه چیزی می‌خواهند مذاکره کنند. این چارچوب‌ها که مشخص شود، بعدها گام‌های بعدی برداشته خواهد شد. این ملاقات بیشتر جنبه این را خواهد داشت که پنجره مذاکره برای بحث‌های بعدی باز شود. من بعید می‌دانم با این سیستمی که آمریکایی‌ها دارند و از موضع تهدید و تحریم و تحکم برخورد می‌کنند، بتوان به یک توافق پایدار رسید وگرنه همان داستان برجام تکرار خواهد شد. اما درباره مواجه شدن با روند مذاکرات، در داخل قاعدتاً در چنین مسائلی که مسائل نظام

فیض‌الله عرب‌سرخی: به هر حال این تعدیل موضع و موافقت با اصل مذاکره و همینطور، موافقت با حضور شرکت‌های آمریکایی در ایران، برای سرمایه‌گذاری به‌نظم اتفاق مهمی است که می‌تواند زمینه‌ساز وسترساز گفت‌وگوهای جدی‌تر باشد. به‌نظر من، این تمایل در طرف آمریکایی مذاکره وجود دارد، یعنی هم‌ترامپ چهره اقتصادی است و هم استیو ویتکاف، نماینده ویژه در منطقه که طرف مذاکره است، چهره‌ای شناخته‌شده در اقتصاد آمریکاست. بنابراین خود این نکات، به نوعی میزان و شدت امید را در نتیجه‌بخش بودن مذاکرات تقویت می‌کند و به میزانی که این مذاکرات جدی شده و توافقات شروع شود، به نظر من، از شدت فشار نیروهای مخالف کاسته خواهد شد. به‌هر حال، آنها هم حرف‌شان، لاف‌اقل چیزی که به زبان می‌آورند این است که ما امیدی به این مذاکرات نداریم، بنابراین اگر در این مذاکرات نتیجه حاصل شود، به کاهش برخورد نیروهای مخالف مذاکره، حداقل در داخل هم منتهی خواهد شد.

محمدمهاجری: تندروهای داخلی کشور از نظر تعداد زیاد نیستند و اگر دقت کنید مواضع بسیاری از اینها معتدل شده است. اصل مذاکره چون مورد تایید رهبر انقلاب است، کسی به‌ویژه از جناح اصولگرا نباید مخالفت کند. تندروها پس از مدتی به جزئیات

با توجه به تجربیات مذاکرات برجام و سنگ‌اندازی‌ها و هزینه‌تراشی جریان تندرو تصورتان از نحوه مواجهه نظام با آنها چیست؟ (چه در صورت به نتیجه رسیدن و چه به نتیجه نرسیدن مذاکرات)

که می‌زنند یک حرف آنها نیز درست باشد و نباید جلوی آزادی بیان آنها را گرفت.

حسین کنعانی‌مقدم: افرادی که در داخل با تندروی به‌دنبال این هستند که مقابل حرکتی که نظام تصمیم گرفته، قرار بگیرند؛ حکم همان خوارچ در صدر اسلام را دارند و همان رفتاری که حضرت علی با خوارچ کرد، ممکن است اتفاق بیفتد. ما کسانیی که از نظام جمهوری اسلامی عبور می‌کنند، تعارف نداریم. موضوع مهم این است که ما دیگر یک جنگ روانی و ترکیبی توسط آمریکا هستیم. آمریکایی‌ها اصلاً دنبال این نیستند که جمهوری اسلامی بیاید و شرایط آمریکا را بپذیرد. اولین هدف آمریکا، حفظ امنیت رژیم صهیونیستی است. در ملاقات‌ناتانیاهو با ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا به‌تانیاهو گفته بود تا زمانی که من با ایران مذاکره می‌کنم، تو برو و کار غزه را تمام کن، مردم را از آنجا بیرون کن و بکش و آنجا را تحویل من بده. این نشان می‌دهد که ترامپ اهداف خودش را دنبال می‌کند. خیلی ساده‌وحانه است که در داخل فکر شود که ترامپ و سیاست‌های استکباری با ایران کنار بیاید. این جنگی در ابعاد اقتصادی، اطلاعاتی، امنیتی، نظامی، فرهنگی و اجتماعی است که ما هم باید خودمان را هم آماده دفاع و هم تهاجم کنیم.

سیاسی حاضر در عرصه است و این مجموعه نیروها، با نیروهای افراطی که لاقال در اجرای پروژه مذاکره، نقش برجسته‌ای ندارند؛ قابل‌مقایسه نیستند. نیروهای افراطی، با آغاز خوب مذاکره بیش از این از صحنه کنار خواهند رفت.

محمدمهاجری: شرایط سال ۱۴۰۴ با شرایط ۱۰ سال پیش بسیار متفاوت است و ایران تجربیات بسیار بالایی دارد. معتقد نیستم برجام بی‌عیب بود اما منافعی داشت که مخالفان داخلی حاضر به پذیرش آنها نبودند. فکر می‌کنم الان مجموعه نظام به‌علاقینتی رسیده است که اگر در این مذاکرات به محاسنی مانند محاسن برجام رسیدیم، آنها را حفظ کند. ضمن اینکه آقای عراقچی تاکنون چندبار تاکید کردند که پایه مذاکرات برجام است و با همان روش می‌خواهد مذاکره کند و مجموعه نظام این را بپذیرفته است. نظام نباید افراد را ساکت کند و وادار به سکوت کردن افراد در مجموع درست نیست و باید اجازه دهد حرف خود را بزند اما نباید این حرف‌ها به نهادهای قدرت منتقل شود. معتقدم تندروهای داخلی عوامل اینفلوئنسینگ کاسبان تحریم هستند و باید کاری کرد که دسترسی تندروهای داخلی از ارکان قدرت قطع شود وگرنه باید حضور داشته باشند و ممکن است در میان صحبت‌هایی

احزاب

حمایت از مذاکره ایران و آمریکا

مجمع نمایندگان ادوار مجلس شورای اسلامی در پشتیبانی از گفت‌وگو بین ایران و آمریکا بیانیه‌ای صادر کرد که در آن آمده است: «گفتگوی ایران و آمریکا در عمان گامی هوشمندانه در جهت تنش‌زدایی و تلاشی در راستای تأمین منافع ملی است. به دلیل سودجویی کشورهای گوناگون از رابطه تیره ایران و آمریکا احتمال بهبود مناسبات به شکل فزاینده‌ای اسباب نگرانی در پاره‌ای از محافل منفعت‌طلب و یا برخی از کشورهای شده است، تلاش‌ها و برنامه‌ها و سازماندهی رسانه‌های برای شکل‌نگرفتن اعتماد بین دو کشور به شکل شگفت‌انگیزی رو به گسترش است، نتانیاهو که به دنبال کشاندن آمریکا به جنگ با ایران است بیش از هرکس و هر جای دیگر نگران شکل گرفتن گفت‌وگو و کاهش دشمنی بین ایران و آمریکاست. پیام‌های نادرست و فرصت‌سوز کاسبان تحریم نیز قابل چشم‌پوشی نیست.» در ادامه این بیانیه که توسط یدالله اسلامی دبیرکل این تشکل منتشرشده آمده است: «مجمع نمایندگان ادوار با پشتیبانی کامل از گفت‌وگوی ایران و آمریکا بهره‌گیری از فرصت کنونی را در راستای منافع ملی ارزیابی کرده و پیشنهاد می‌کند؛

۱- دیدار و گفت‌وگوی بین وزیر خارجه ایران و نماینده ترامپ به تدوین برنامه‌ای روشن جهت حل مشکلات بین ایران و آمریکا منجر شود.

۲- از آقای ویتکاف جهت سفر به تهران و گفت‌وگو در ایران دعوت به عمل آمده و گفت‌وگوها در تهران و واشنگتن ادامه پیدا کند. گفت‌وگوی بدون واسطه به حل مشکلات و درک درست و روشن از دیدگاه طرفین کمک بسیار خواهد کرد.

۳-برنامه‌ریزی برای فعالیت و سرمایه‌گذاری شرکت‌های آمریکایی که موافقت مقام رهبری را نیز دربردارد به سرعت وارد مدار اجرایی شود.
۴-برنامه‌های اجرایی برای رونق بازرگانی بین دو کشور با تعرفه‌های پائین در دستور کار قرار گیرد.
۵- حل مشکل دیرپای ایران با آمریکا با تدبیر مقامات عالی‌رتبه ایران و علاقه‌مندی ترامپ می‌تواند راهی برای برون‌رفت کشور و منطقه از مشکلات و آینده‌ای بهتر برای خاورمیانه باشد.
۶-برقراری رابطه بین ایران و آمریکا و بازگشایی سفارتخانه‌های دو کشور در دستور کار قرار گیرد و برقراری رابطه کنسولی و ارائه خدمات کنسولی به شهروندان دو کشور باغلبه بر تردیدها مقدمه بازگشایی سفارتخانه‌ها شود.

مجمع نمایندگان ادوار مجلس شورای اسلامی از بهبود مناسبات بین ایران و آمریکا استقبال کرده و امید دارد که این فرصت از سوی مقامات دوکشور به خوبی قدر دانسته شده و فناسازی‌های رسانه‌ای و اقدامات کارشکنانه همانند آنچه در گذشته رخ داده است این بار خللی در روند صلح و سازش و توافق خردمندانانه ایجاد نکنند.»

ادامه از صفحه اول

به نظرمن، امروز همه باید به این نکته توجه کنیم که: هرچند آینده این ملک و ملت به طور کلی ژرفایی به نظر می‌رسد و تاحدودی مبهم و ناروشن است؛ اما در هر حال و در هر شرایط یک چیز کاملاً روشن و مسلم است که تحت هیچ شرایط و مقتضیاتی و با کسب هر نوع پیروزی و برکات و غنائیم و نغایس و یا به‌رغم هر نوع شکست و کاستی و قحطی و تلخی، ما ایرانیان، مردمان این ایرانشهر، ایرانشهری که به قول طباطبایی همیشه و در همه حال و در همه ادوار تاریخی تداوم اندیشه و فرهنگ ایرانی بوده است و خواهد بود، نباید وحدت‌مان را به‌عنوان کل یکپارچه ایران و تحت لوای ملت بزرگ ایران از دست بدهیم و باید باور کنیم که همیشه و در همه حال و به‌خصوص در شرایط فعلی، «با هم بودن» بهتر از «بی‌هم بودن» و یا «بر هم بودن» است؛ که به قول سعدی بزرگ:

مورچگان را چو بود اتفاق

شیر زیان را بدرانند پوست